



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 402/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď. a E. Ď., obaja bytom S., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi a uzneseniami Okresného súdu Žilina zo 4. septembra 2008, z 12. marca 2009 a 15. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 33 C 131/2008 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 317/2008 z 31. októbra 2008, sp. zn. 5 Co 131/2009 zo 7. júla 2009 a sp. zn. 10 Co 175/2010 z 10. júna 2010 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť J. Ď. a E. Ď. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2010 doručená sťažnosť J. Ď. a E. Ď. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie

čl. 2 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a uzneseniami Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) zo 4. septembra 2008, z 12. marca 2009 a 15. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 33 C 131/2008 a Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 317/2008 z 31. októbra 2008, sp. zn. 5 Co 131/2009 zo 7. júla 2009 a sp. zn. 10 Co 175/2010 z 10. júna 2010.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovatelia sú vlastníkmí rodinného domu a 18. júna 2008 podali na okresnom súde žalobu „o opravu poškodeného obcou S. odtoku zo septiku RD žalobcov a náhradou nemajetkovej ujmy“ spolu so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov. Táto vec bola na okresnom súde vedená pod sp. zn. 33 C 131/2008.

Okresný súd ich žiadosti nevyhovel uzneseniami zo 4. septembra 2008 a z 12. marca 2009 a ďalším uznesením z 15. marca 2010 okresný súd konanie zastavil.

Krajský súd tieto uznesenia okresného súdu potvrdil rozhodnutiami z 31. októbra 2008, 7. júla 2009 a 10. júna 2010 v označených konaniach.

Sťažovatelia sú presvedčení, že postupmi a uzneseniami okresného súdu, ako aj krajského súdu boli porušené označené články ústavy a ich práva podľa ústavy a dohovoru, keďže v niektorých iných konaniach pred okresným súdom a krajským súdom už boli oslobodení od platenia súdnych poplatkov.

V dôsledku toho sťažovatelia žiadajú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 2 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy a základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14

dohovoru postupmi a uzneseniami okresného súdu zo 4. septembra 2008, 12. marca 2009 a 15. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 33 C 131/2008 a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 6 Co 317/2008 z 31. októbra 2008, sp. zn. 5 Co 131/2009 zo 7. júla 2009 a sp. zn. 10 Co 175/2010 z 10. júna 2010 (potvrdením rozhodnutia okresného súdu o odmietnutí žiadosti sťažovateľov o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a následným zastavením konania o žiadosti sťažovateľov o oslobodenie od súdnych poplatkov). Požadujú zrušiť všetky označené uznesenia krajského súdu a žiadajú o priznanie finančného odškodnenia v sume 6 000 € od krajského súdu.

Napokon sťažovatelia žiadajú o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez

ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich označených práv podľa ústavy postupmi a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktoré ich neoslobodili od platenia súdnych poplatkov v súdnom konaní a následne zastavili konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku.

1. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovatelia mohli o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 209/09).

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že namietané uznesenie okresného súdu sp. zn. 33 C 131/2008 zo 4. septembra 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 317/2008 z 31. októbra 2008 nadobudlo právoplatnosť 15. decembra 2008 a uznesenie okresného súdu sp. zn. 33 C 131/2008 z 12. marca 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 131/2009 zo 7. júla 2009 nadobudlo právoplatnosť 18. septembra 2009.

Vo vzťahu k týmto uzneseniam okresného súdu a krajského súdu je teda sťažnosť v tejto časti podaná zjavne po zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehote podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže sťažovatelia podali sťažnosť ústavnému súdu až v septembri 2010.

Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietajú uznesenie okresného súdu z 15. marca 2010 a jeho postup v konaní vedenom pod sp. zn. 33 C/131/2008, ústavný súd odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 33 C 131/2008 z 15. marca 2010 o zastavení konania bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov mal krajský súd v odvolacom konaní, pričom sťažovatelia odvolanie proti uzneseniu okresného súdu aj podali v apríli 2010. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu preskúmať namietané uznesenie okresného súdu, keďže jeho rozhodnutie preskúmal krajský súd. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 10 Co 175/2010 z 10. júna 2010, ktorým bolo potvrdené

uznesenie okresného súdu sp. zn. 33 C 131/2008 z 15. marca 2010 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Túto časť sťažnosti treba však považovať za zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd poukazuje v tomto smere na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť aj taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal namietané uznesenie krajského súdu sp. zn. 10 Co/175/2010 z 10. júna 2010 a z jeho obsahu nezistil, že by išlo o rozhodnutie arbitrárne alebo svojvoľné, resp. že by malo nejakú vecnú spojitosť s obsahom označených práv sťažovateľov podľa ústavy a dohovoru.

Vyplýva to aj z odôvodnenia tohto rozhodnutia krajského súdu, ktorý vo výroku svojho rozhodnutia potvrdil uznesenie okresného súdu z 15. marca 2010 o zastavení konania, keď po predchádzajúcom konaní o nepriznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov sťažovatelia v stanovenej lehote na základe výzvy okresného súdu nezaplatili súdny poplatok za podaný návrh. V dôsledku toho logickým zákonným následkom v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov bolo zastavenie konania v ich právnej veci.

Okrem toho krajský súd vo výroku konanie o oslobodenie od súdnych poplatkov zastavil pre neodstraniteľný nedostatok podmienky konania podľa § 104 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, a pretože o žiadostiach sťažovateľov bolo predtým viackrát už rozhodnuté v ich neprospech, tieto skutočnosti zakladali aj prekážku rozhodnutej veci.

Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu (na s. 2 a 3) je jasné a zrozumiteľné, a keďže sa opiera o viaceré ustanovenia procesného kódexu, jeho závery nie je ústavný súd oprávnený korigovať, resp. nahrádzať.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o tejto časti sťažnosti tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bezpredmetné rozhodovať o žiadosti sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2010